

HYVINKÄÄN KAUPUNGIN TURVALLISUUSSUUNNITELMA 2009-2012

1.12.2009

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
1. TAUSTAA	4
1.1 Turvallisuussuunnittelun perusteet	4
1.2 Edellinen turvallisuussuunnitelma	5
1.3 Turvallisuutta kumppanuudella, Safe Region	5
1.4 Turvallisuussuunnitelman vahvistaminen	5
2. TAVOITTEET	6
2.1 Valtakunnalliset tavoitteet kunnan turvallisuustyölle	6
2.1.1 Turvallinen elämä jokaiselle	6
2.1.2 24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä, Safe Community	6
3. TOTEUTTAVA ORGANISAATIO	8
3.1 24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä, turvallinen tapa toimia	8
4. TURVALLISUUSTILANNE JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	9
4.1 Nykytila-analyysi Hyvinkään kaupungin turvallisuustilanteesta	9
4.2 Turvallinen seutu –tutkimus	10
4.3 Kansanterveyslaitoksen Keski-Uudenmaan pelastusaluetta koskeva tapaturmakatsaus 7.10.2008	11
4.4 Hyvinkään kihlakunnan turvallisuustutkimus vuonna 2006	12
4.5 Keskuskauppakamarin ja Helsingin seudun kauppakamarin selvitys Yritysten rikosturvallisuus 2008	12
5. TURVALLISUUS TOIMIALOITTAIN, VIRANOMAISET	14
5.1. Tekniikan- ja ympäristön toimiala	14
5.2. Sivistystoimi	14
5.3. Perusturva	15
5.4. Keskushallinto	17
5.5. Poliisi	17
5.5.1 Lähtökohta	17
5.5.2 Nykytila	18
5.5.3 Tavoite	19
5.6. Pelastuslaitos	19
5.6.1 Strategia ja visio	20
5.6.2 Perustehtävät	20
5.7. Yritysten mukanaolo turvallisuussuunnittelussa	23
6. TURVALLISUUDEN PAINOPISTEALUEET	24
6.1. Kaupungin toimialojen erityiset turvallisuuspainotukset	24
6.2. 24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä aluetyöryhmien turvallisuuspainotukset	24
6.2.1 Keskustan aluetyöryhmä	24
6.2.2 Läntinen aluetyöryhmä	25
6.2.3 Itäinen aluetyöryhmä	25
6.2.4 Eteläinen aluetyöryhmä	26

7.	TIEDOTTAMINEN	27
7.1	Tiedottamisen tavat	27
8.	TURVALLISUUSSUUNNITELMAN TOTEUTUKSEN SEURANTA JA ARVIOINTI	28
8.1	Turvallisuussuunnitelman toteutuksen seurannan järjestäminen	28
8.2	Arvioinnin aikataulutus	29
8.3	Paikallinen seurantatyöryhmä	29
8.4	Alueellinen seurantatyöryhmä (Turvallisuutta Kumppanuudella)	29
9.	RAHOITUS	31
10.	LINKKEJÄ	31

1. TAUSTAA

1.1 Turvallisuussuunnittelun perusteet

Ensimmäinen Sisäisen turvallisuuden ohjelma "Arjen turvaa" hyväksyttiin valtioneuvoston yleisistunnossa 23.9.2004. Arjen turvaa –ohjelman strategiset linjaukset ovat seuraavat (Sisäasiainministeriön julkaisusarja, 44/2004):

- ennalta estävän työn tehostaminen rikosten ja häiriöiden ennalta ehkäisemiseksi
- väkivaltarikollisuuden vähentäminen
- huumausainerikollisuuden vähentäminen
- talousrikollisuuden vähentäminen
- uusintarikollisuuden vähentäminen
- terrorismin torjunta
- kiinnijäämisriskin lisääminen, rikosten selvitystason nostaminen ja rikosvastuun toteuttaminen tehokkaasti ja joutuisasti
- rikoksen uhrin aseman parantaminen
- onnettomuuksien vähentäminen ja ennalta estävän työn tehostaminen
- rajaturvallisuuden ja tullivalmiuden ylläpitäminen sekä rajanylitysliikenteen sujuvuuden turvaaminen

Lisäksi ohjelmassa esitetään toimenpiteet yhteistyön kehittämiseksi sekä viranomaisten välillä että muiden toimijoiden kanssa.

Toisen Sisäisen turvallisuuden ohjelman "Turvallinen elämä jokaiselle" valtioneuvosto hyväksyi yleisistunnossa 8.5.2008. Uuden ohjelman (Sisäasiainministeriön julkaisu, 16/2008) tavoitteena on, kuten myös ensimmäisen ohjelman, että Suomi on Euroopan turvallisin maa vuonna 2015. Ohjelman mukaan sisäisellä turvallisuudella tarkoitetaan sellaista yhteiskunnan tilaa, jossa jokainen voi nauttia oikeusjärjestelmän takaamista oikeuksista ja vapauksista sekä turvallisesta yhteiskunnasta ilman rikollisuudesta, häiriöistä, onnettomuuksista ja suomalaisen yhteiskunnan taikka kansainvälistyvän maailman ilmiöistä tai muutoksista johtuvaa pelkoa tai turvattomuutta.

Turvallisuutta edistävät turvallinen koti-, asuin- ja työympäristö, toimivat peruspalvelut, hyvin suunniteltu liikenneympäristö, avun saanti silloin, kun sitä tarvitaan ja varmuus siitä, että rikoksiin syyllistyneet joutuvat edesvastuuseen teostaan. Osa sisäistä turvallisuutta on myös varautuminen suuronnettomuuksiin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin.

Sisäisen turvallisuuden keskeisiksi haasteiksi uudessa ohjelmassa nimetään

- syrjäytyminen
- tapaturmien määrä
- väestöryhmien väliset suhteet
- väkivalta
- suuronnettomuudet
- yhteiskunnan haavoittuvuus
- rajat ylittävä rikollisuus
- tietoverkkorikollisuus

- terrorismi ja väkivaltainen radikalisoituminen

Yhteisiksi tavoitteiksi ohjelmassa määritellään

- syrjäytymisen ehkäisy
- koulutus ja osaamisen kehittäminen
- sisäisen turvallisuuden tutkimuksen kehittäminen
- tilanekuvatoiminnan kehittäminen
- paikallisen turvallisuussuunnittelun kehittäminen
- turvallisuusseikkojen huomioon ottaminen rakennetun ympäristön suunnittelussa

1.2 Edellinen turvallisuussuunnitelma

Hyvinkään ensimmäinen turvallisuussuunnitelma valmistui vuonna 2003. Jälkikäteen arvioiden sitä voidaan pitää ansiokkaana. Monia suunnitelman toimenpide-ehdotuksia on toteutettu. Toisaalta monet teemat ovat yhä edelleen ajankohtaisia, kuten syrjäytyminen sekä huumeiden ja muiden päihteiden käyttö. Turvallisuussuunnitelman ongelmaksi on osoittautunut se, että suuri osa niin kaupungin työntekijöistä kuin kaupunkilaisistakaan ei tiedä turvallisuussuunnitelman olemassaolosta saati tunne sen keskeistä sisältöä.

1.3 Turvallisuutta kumppanuudella, Safe Region

Kyseessä oli vuosina 2006 – 2008 toteutettu hanke. Hanke oli saanut maakunnan kehittämisrahaa sekä Uudenmaan liitolta että Hämeen liitolta. Hankkeen vetäjänä toimi Hyvinkään-Riihimäen Seudun Ammattikoulutussäätiö. Hankkeeseen oli palkattu turvallisuuskoordinaattori.

Hankkeen keskeisin tavoite oli parantaa talousalueen asukkaiden ja yritysten arkiturvallisuutta alueen viranomaisten, elinkeinoelämän ja asukkaiden vuorovaikutusta ja yhteistyötä lisäämällä. Tarkoitus oli kannustaa asukkaita ja yrityksiä ennakoivaan turvallisuusajatteluun ja ennaltaehkäisevään toimintaan. Hankkeessa HRACK:n turvallisuuskoulutustarjonta kehitettiin osaksi talousalueen ennakoivaa turvallisuusyhteistyötä. Koulutusta toteutetaan yhteistyössä mm. poliisin, pelastuslaitoksen, Laurea ammattikorkeakoulun ja Suomen Ympäristöopisto SYKLI:n kanssa.

1.4 Turvallisuussuunnitelman vahvistaminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyy turvallisuussuunnitelman vuosille 2009 – 2012 syksyllä 2009.

2. TAVOITTEET

2.1 Valtakunnalliset tavoitteet kunnan turvallisuustyölle

Sisäisen turvallisuuden uudessa ohjelmassa todetaan, että paikallinen turvallisuussuunnittelu on sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoa paikallisella tasolla, jossa kansalliset tavoitteet sovitetaan yhteen paikallisen turvallisuustilanteen analyysin tuottaman tiedon kanssa. Paikallisen turvallisuussuunnittelun tavoitteena on parantaa turvallisuutta vähentämällä onnettomuuksien, tapaturmien, rikosten ja häiriöiden määrää ja lisätä turvallisuuden tunnetta. Tavoitteena on, että vuoden 2009 alussa työnsä aloittavat valtuustot käsittelevät turvallisuussuunnitelmat, jotka on laadittu työryhmäraportissa 19/2006 (Paikallisen turvallisuustyön kehittäminen) esitettyjen linjausten mukaisesti. Jatkossa turvallisuussuunnitelma tarkistetaan valtuustokausittain niin, että uusi työnsä aloittava valtuusto hyväksyy kautensa alussa tarkistetun suunnitelman.

2.1.1 Turvallinen elämä jokaiselle

Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa (julkaistu 8.5.2008) on asetettu tavoitteet ja vahvistettu toimenpiteet koskien seuraavia turvallisuuden kannalta keskeisiä alueita:

- kodin, vapaa-ajan ja liikkumisen turvallisuuden parantaminen
- maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen turvallisuuden parantaminen
- väkivallan vähentäminen
- kilpailukyvyen lisääminen yritystoiminnan turvallisuutta parantamalla
- suuronnettomuuksien ja ympäristötuhojen ehkäisy
- rajaturvallisuus, laittoman maahantulon estäminen ja tullivarmuus, ihmiskaupan ja siihen rinnastuvan rikollisuuden estäminen
- järjestäytyneen rikollisuuden torjunta, tietoverkkorikollisuuden ja internetin käyttöön liittyvien riskien torjunta, terrorismin torjunta, ääriliikkeiden laittoman toiminnan ehkäisy ja väkivaltaisen radikalisoitumisen ennalta ehkäisy.

Lisäksi ohjelmassa on vahvistettu toimenpiteet, joilla lisätään edellytyksiä sisäisen turvallisuuden parantamiseksi. Näitä ovat muun muassa sisäisen turvallisuuden tutkimuksen kehittäminen ja koulutuksen ja osaamisen kehittäminen.

2.1.2 24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä, Safe Community

Hyvinkään kaupunki on kuulunut vuodesta 2003 lähtien WHO:n alaiseen Safe Community –yhteisöön. Safe Community –toiminnan tavoitteena on suunnitelmallisen, laaja-alaiseen yhteistyöhön perustuvan ja toiminnan jatkuvaan kehittämiseen pyrkivän turvallisuustyön toteuttaminen. Hyvinkäällä Safe Community –toiminta tunnetaan nimellä 24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä.

Toiminnan tavoitteena Hyvinkäällä on positiivisen turvallisuusajattelun ja ennaltaehkäisevän turvallisuustyön edistäminen Hyvinkäällä. Asukkaat pyritään saamaan valppaiksi tur-

vallisuusasioissa, tunnistamaan ja ymmärtämään riskit sekä toimimaan aktiivisesti vaaratekijöiden poistamiseksi.

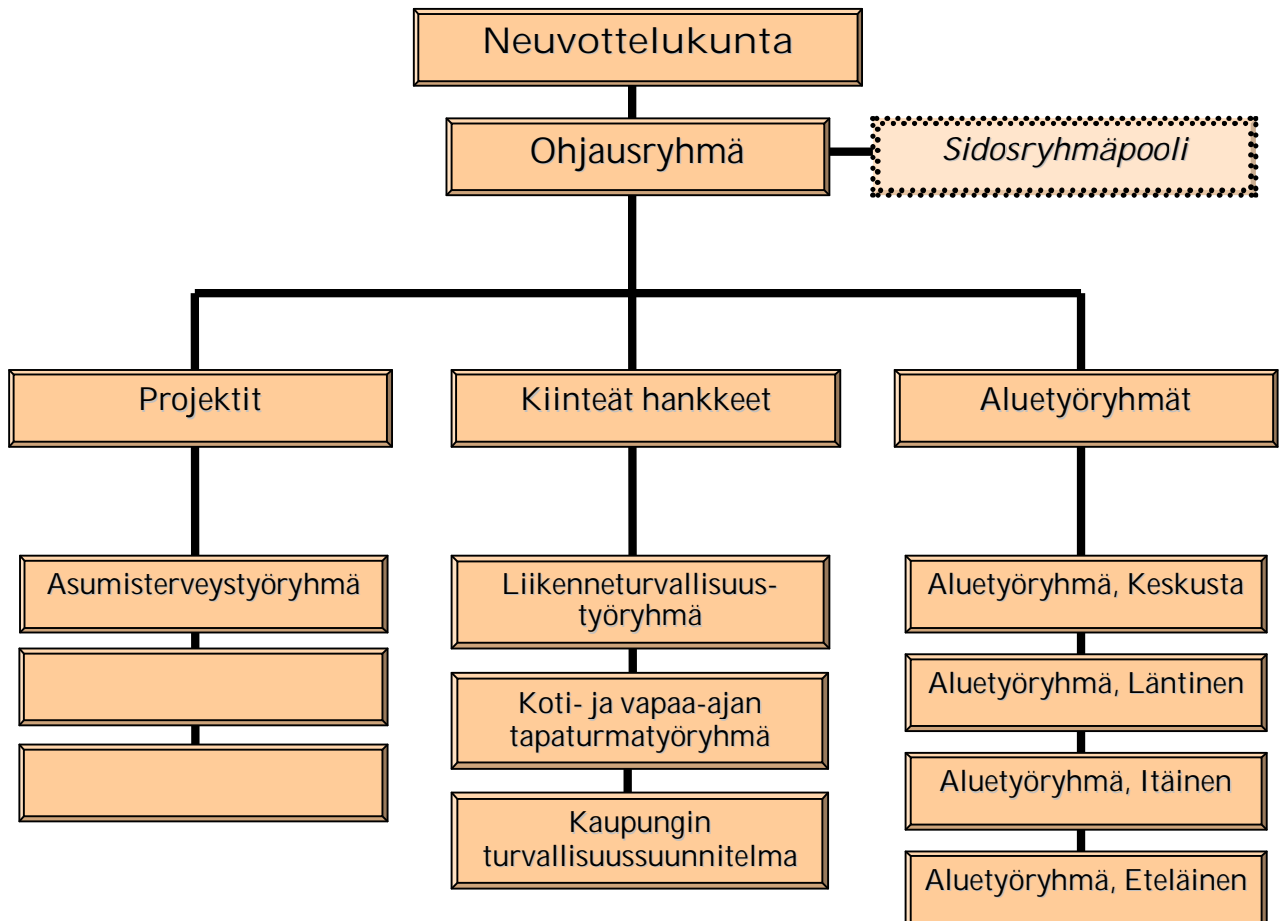
Safe Community –toiminta on osa kaupungin toimintasuunnitelmaa ja sillä on oma toimintamäärärahasa kaupungin talousarviossa.

Turvallisuussuunnitelmatyöryhmän esityksestä 24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä – hankkeen ohjausryhmä hyväksyi turvallisuussuunnitelman painopistealueiksi seuraavat teemat:

- Syrjäytymisen ja päihdehaittojen ehkäisy
- Ikääntyvien ihmisten turvallisuuden parantaminen
- Kodin ja vapaa-ajan tapaturmien ennaltaehkäisy
- Rakennettavan ympäristön turvallisuus

3. TOTEUTTAVA ORGANISAATIO

3.1 24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä, turvallinen tapa toimia

4. TURVALLISUUSTILANNE JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

4.1 Nykytila-analyysi Hyvinkään kaupungin turvallisuustilanteesta

Ihmisten kotipaikkakunnallaan ja omassa lähiasuinympäristössään kokemaan turvallisuuden tai turvattomuuteen ovat keskeisesti vaikuttamassa kunkin omat henkilökohtaiset, perheenjäsenten, muiden läheisten ja lähiympäristön muiden asukkaiden käsitykset ja kokemukset asuinalueen turvallisuudesta. Turvallisuuden kokemukseen vaikuttavat myös yleisesti julkisuudessa esille tulleet tiedot ihmisten turvattomuuteen liittyvistä tapahtumista tai tilanteista.

Ihmisen koko elämänlaatuun vaikuttaa erittäin paljon se, koetaanko oma asuinympäristö tai oma asuinpaikkakunta turvallisenä vai herättävätkö jotkut asiat erityistä turvattomuutta ja miten ja kuinka nopeasti esille tullessiin epäkohtiin viranomaisten taholta puututaan ja niitä korjataan. Ihmisen turvattomuuden tunteeseen liittyy usein kiinteästi pelkoa, mikä saattaa rajoittaa osittain mm. liikkumista kodin ulkopuolella.

Vaje ry pitää tärkeänä seuraavien asioiden käsittelyä:

- Esteetön liikkuminen jalkakäytävillä sekä esteetön pääsy julkisiin tiloihin ja liikkeisiin
- Riittävä valaistus kaduilla ja julkisilla paikoilla
- Hyvä näkyvyys ja siisteys kadunkulmissa ja katuvierustoilla
- Väkivaltarikollisuuden vähentäminen ja ehkäisy
- Turvallisuusasioiden alueellinen kartoittaminen ja priorisointi

Hyvinkään seurakunta esittää, että turvattomuutta aiheuttavia tekijöitä ovat

- Toimeentuloon liittyvät ongelmat (työttömyys, sairauspäivärahan tai eläkkeen suuruus jne.)
- Yksinäisyys
- Ihmissuhdeongelmat (avioerot, lähisuhdeväkivalta)
- Päihdeongelmat
- Sairaudet ja vammaisuus (kyky hoitaa asioita, vaikea työllistyä jne.)
- Elämän kriisit: tapaturmat, avioerot, kuolema jne.
- Väkivallanuhka (pahoinpitelyt tms.)

Vuonna 2006 seurakunnan diakoniatyön asiakaskontakteja oli 2063. Taloudellista avustusta myönnettiin 1737 kertaa, yhteensä 55 932 €. Diakoniatyön käyntejä kodeissa ja laitoksissa oli 372 kertaa. Ystäväpalvelun vapaaehtoiset kävivät kodeissa ja laitoksissa 3000 kertaa.

Seurakunnan osalta turvallisuuteen vaikuttavia, ennaltaehkäiseviä ja korjaavia palveluja ovat:

- Kasvatuksen palvelut
 - Pyhäkoulut
 - Päivä- ja iltapäiväkerhot
 - Erityisnuorisotyö
 - Varhaisnuorisot- ja nuorisotyön ryhmä-, retki- ja leiritoiminnan palvelut

- Rippikoulut
- Jne.
- Julistuksen palvelut
 - Jumalanpalveluselämä ja kirkolliset toimitukset, jotka tukevat ihmistä elämän ja elämänkaaren kriiseissä
- Palvelusektorin palvelut:
 - Diakoniatyö
 - Perheneuvonta
 - Sairaalasielunhoito

Suomen Punainen Risti toteaa, että turvattomuuteen vaikuttavat myrkkukuljetukset rautateillä ja moottoritiellä. Kaupungin keskusta koetaan turvattomaksi iltasella varsinkin perjantaisin ja lauantaisin. Poliisin näkyvämpi rooli viikonloppuisin voisi lisätä turvallisuutta. Uudessa turvallisuussuunnitelmassa pitäisi käsitellä julkinen juopottelu koko perheen tapahtumissa sekä keskustan turvallisuuden parantaminen.

Hyvinkään kriisikeskuksen asiakkaat ovat sitä mieltä, että turvattomuutta koetaan siitä syystä, ettei aina saa riittävästi perusterveydenhuollon palveluja. Riittävä ja selkeä tiedotus siitä, miten kuntalaisten tulisi toimia vaikeissa tilanteissa ja kriiseissä lisää ihmisten turvallisuuden tunnetta.

4.2 Turvallinen seutu –tutkimus

Turvallisuutta kumppanuudella -hankkeen toimesta toteutettiin talousalueella turvallisuus-kysely vuonna 2008. Kyselyyn vastasi 107 hyvinkääläistä. Vastaajista 78 % oli naisia ja 22 % miehiä. Vastaajista nuorin oli 26 –vuotias ja vanhin 76 –vuotias vastaajien keski-ikä ollessa 43 vuotta.

Vastaajista 35,8 % piti ilkeävaltaa (töhriminen, rikkominen jne.) erittäin häiritsevänä tekijänä asuinviihtyvyyden kannalta. Yksin kotona olonsa tunsivat turvallisiksi 77,6 % vastaajista. Vastaajista 58,1 % oli sitä mieltä, että turvallisuus yleisillä paikoilla Hyvinkäällä on pysynyt samana kahden viimeisen vuoden aikana. Viimeisen 12 kuukauden aikana oli henkilökohtaista omaisuutta varastettu 2,8 % vastaajista. Työpaikalla väkivallalla uhkailua oli kokenut vastaavana aikana 3,9 % vastaajista.

Seuraavien 12 kuukauden aikana huolestutti vastaajista 11,3 % joutuminen liikenneonnettomuuteen, 7,5 % joutuminen väkivallan tai väkivallalla uhkailun kohteeksi, 7,5 % joutuminen muunlaisen häirinnän kohteeksi ja samoin 7,5 % vastaajista pelkäsi, että omaisuutta varastetaan tai vahingoitetaan.

Hyvinkään tulevaisuudessa huolestutti eniten (50,9 %) terveyspalvelujen heikkeneminen, seuraavaksi eniten (39,6 %) perusopetuksen heikkeneminen ja kolmanneksi eniten (35,5 %) sosiaalipalvelujen heikkeneminen. Yleisesti tulevaisuudessa huolestuttavat hyvinkääläisiä liikennekäyttäytyminen (56,2 %), rikollisuuden lisääntyminen (54,3 %) ja ihmisten syrjäytyminen (47,6 %).

Viimeisen kahden vuoden aikana yleisin vastaajille sattunut kotitapaturma oli törmäys ja esineisiin satuttaminen (30,1 %), toiseksi yleisin satuttaminen terävään esineeseen (29,1 %) ja kolmanneksi yleisin liukastuminen (24,3 %). 34 % vastaajista ilmoitti, ettei ollut joutunut tapaturmaan. Yleisin aktiviteetti tapaturman sattuessa oli ruuan laittaminen (31,6 %), toiseksi yleisin kotona liikkuminen (27,6 %). Yleisimmin tapaturma sattui keittiössä tai keittokomerossa (41,3 %), toiseksi yleisin ympäristö tapaturmalle oli piha-alue (26,7 %).

Riihimäellä vastaajia oli 163, Hausjärvellä 38 ja Lopella 29. Hyvinkääläisten vastaukset eivät juuri poikkea muun talousalueen asukkaiden vastauksista. Pelko poliisin palveluiden heikkenemisestä oli Riihimäellä ja Riihimäen seutukunnalla selvästi suurempi kuin Hyvinkäällä. Toinen esiin nouseva ero on rikosten kohteeksi joutumisen yleisyydessä viimeisten 12 kuukauden aikana. Hyvinkäällä keskiarvo on 0,7 % ja Riihimäen seudulla 2 %. Ilmeisesti tästä johtuen hyvinkääläisistä vastaajista 0,5 % on erittäin huolestunut siitä, että he joutuvat rikoksen kohteeksi seuraavan 12 kuukauden aikana, kun taas Riihimäen seutukunnalla vastaava luku on 5 %.

4.3 Kansanterveyslaitoksen Keski-Uudenmaan pelastusalueetta koskeva tapaturmakatsaus 7.10.2008

Kansanterveyslaitos käynnisti alueellisten tapaturmakatsausten julkaisemisen vuonna 2008 palvelemaan paikallisen turvallisuussuunnittelun tarpeita. Katsaus on tarkoitus päivittää vuosittain.

Suomessa sattui vuonna 2006 toteutetun haastattelututkimuksen mukaan lähes 880 000 tapaturmaa yli 15-vuotiaille suomalaisille. Tapaturmista 71 % (624 000) oli koti- ja vapaa-ajan tapaturmia. Liikennetapaturmien osuus oli puolestaan 7 % (58 000) ja työtapaturmien osuus 22 % (194 000) kaikista tapaturmista.

Koti- ja vapaa-ajan tapaturmat jakautuivat kotitapaturmiin (261 000), liikuntatapaturmiin (278 000) ja muihin vapaa-ajan tapaturmiin (86 000).

Pelastusalueella sattui vuosina 1997-2006 yhteensä 1514 tapaturmaista kuolemaa. Kuolleista miehiä oli 1035 ja naisia 479. Kaatuminen ja putoaminen oli yleisin kuolemaan johtanut tapaturmalaji, tapauksia oli yhteensä 507. Toiseksi yleisin tapaturmalaji oli alkoholimyrkytys, tapauksia oli yhteensä 243. Muita myrkytyskuolemia sattui 172. Liikennetapaturman johdosta sattuneita kuolemantapauksia kirjattiin pelastusalueelle 184.

Ikäryhmittäin tarkasteltuna eniten kuolemaan johtaneita tapaturmia sattui ikäryhmälle 25-54 –vuotiaat. Heille sattui kaikkiaan 591 kuolemaan johtanutta tapaturmaa. Mainittu ikäryhmä oli kärjessä kaikissa muissa tapaturmalajeissa paitsi kaatuminen ja putoaminen (yhteensä 507 tapausta), jossa ikäryhmä yli 80 –vuotiaat oli selkeä ykkönen 218 tapauksella.

Joka kolmas yli 65-vuotias kaatuu vähintään kerran vuodessa ja ikääntyneiden tapaturmista 80 % on kaatumisia, liukastumisia tai putoamisia. Yli 65-vuotiaille suomalaisille sattuu 100 000 kaatumistapaturmaa vuosittain, niistä valtaosa tapahtuu kotona sisällä tai kotipiha-alueella. Vakavia lonkkamurtumia sattuu noin 7 000 vuodessa. Lonkkamurtumapotilaan hoi-

to maksaa murtuman jälkeisenä vuonna keskimäärin 17 000 € potilasta kohden vuoden 2007 kustannustasolla.

Vammautumiseen johtaneista polkupyörätapaturmista aiheutuu kustannuksia potilasta kohti keskimäärin 2 700 €, mopotapaturmista 2 000 € ja moottoripyörätapaturmista 7 000 €. Suurimmat kustannuserät ovat vammojen hoitokustannukset sekä työkyvyttömyysaikojen kustannukset.

Alkoholi on eräs merkittävimmistä tapaturmia aiheuttavista tekijöistä. Suomessa useampi kuin joka kolmas kuolemaan johtanut tapaturma tapahtuu alkoholin vaikutuksen alaisena. Alkoholiin liittyvien tapaturmakuolemien, etenkin tapaturmaisten alkoholimyrkytysten määrä on ollut kasvava viime vuosina.

Tapaturman ja väkivallan hoidosta kertyneitä hoitopäiviä kirjattiin Keski-Uudenmaan pelastusalueelle vuosilta 1997-2006 yhteensä yli 610 000. Liikennetapaturmien osuus on 45 400 (7,4 %) ja kaatumis- ja putoamistapaturmien osuus 290 000 (noin 47,7 %). Hyvinkää oli potilaan kotikunta vuoden 2006 tilaston mukaan 701 potilaalla, hoitajaksoja oli 946 ja hoitopäiviä 8410.

Kun tarkastellaan ikä- ja sukupuolivakioitua tapaturmakuolleisuutta 100 000:tta asukasta kohti vuosina 1997-2006, jää pelastusalueen kuolleisuus (54,0) alle koko maan arvon (58,7). Kaatumisen ja putoamisen tapaturmalajissa pelastusalue (23,9) on samaa tasoa kuin koko maa (23,8). Liikennetapaturmissa pelastusalue (5,3) jää alle koko maan tason (6,9). Samoin alkoholimyrkytysten osalta pelastusalue (6,8) jää alle koko maan tason (8,2). Sen sijaan muut myrkytykset –tapaturmalajissa pelastusalue (4,8) ylittää koko maan tason (4,0).

4.4 Hyvinkään kihlakunnan turvallisuustutkimus vuonna 2006

Kyselyyn vastasi 450 henkilöä. Kysyttäessä, miten poliisi on kokonaisuudessaan onnistunut hoitamaan tehtävänsä, 73 % vastaajista arvioi poliisin onnistuneen hyvin ja 24 % tyydyttävästi. Poliisin palvelujen tärkeydestä kysyttäessä hälytyspartion nopea saapuminen koettiin tärkeimmäksi, rikosten nopea selvittäminen toiseksi tärkeimmäksi ja poliisipartioiden hyvä näkyvyys kolmanneksi tärkeimmäksi asiaksi. Neljänneksi tärkeimmäksi palveluksi arvioitiin neuvontapalvelut puhelimitse.

Kysyttäessä, mitkä toimenpiteet parantavat turvallisuutta, arvioitiin harrastusmahdollisuuksien lisääminen tärkeimmäksi, vapaaehtoispartiointi viikonloppuisin toiseksi tärkeimmäksi, liikenneturvallisuuden parantaminen kolmanneksi tärkeimmäksi ja koulun ja vanhempien tiiviimpi yhteistyö neljänneksi tärkeimmäksi toimenpiteeksi.

4.5 Keskuskauppakamarin ja Helsingin seudun kauppakamarin selvitys Yritysten rikosturvallisuus 2008

Selvitys perustuu 1286 suomalaisjohtajan antamiin tietoihin yritykseen kohdistuneista rikos- ja väärinkäytösuhkista sekä suojautumis- ja varautumiskeinoista.

Työntekijää on työssään uhkailtu tai häiritty 21 % vastanneista yrityksistä. Työntekijä on syyllistynyt rikokseen tai väärinkäytökseen yritystä kohtaan 15 % vastanneista yrityksistä. Avainhenkilöitä tai heidän läheisiään on uhattu työhön liittyen 8 % vastanneista yrityksistä. Työntekijä on joutunut väkivallan uhriksi työssään 3 % vastanneista yrityksistä.

Työntekijöitä kannustetaan kertomaan havaitsemistaan turvallisuuspuutteista 75 % vastanneista yrityksistä. Henkilöstöön kohdistuvia turvallisuusriskejä on yritetty ennaltaehkäistä työympäristön teknisillä ratkaisuilla 57 % vastanneista yrityksistä. Turvallisuusasiat ovat osa perehdyttämiskoulutusta 56 % vastanneista yrityksistä. Avainhenkilöillä on varamiesjärjestelmä 52 % vastanneista yrityksistä.

Tiedon suojaukseen liittyen tärkeimmät tiedot on suojattu rajatuilla käyttöoikeuksilla 86 % vastanneista yrityksistä. Henkilökunta on koulutettu salaisten tai luottamuksellisten tietojen käsittelyyn 49 % vastanneista yrityksistä. Yrityksellä on erikseen ohjeet viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden luovuttamille luottamuksellisille asiakirjoille ja tiedoille 41 % vastanneista yrityksistä. Yrityksellä on tärkeitä tietoja koskeva luokittelu- ja käsittelyohje 36 % vastanneista yrityksistä.

Toteutuneista omaisuusriskeistä ja uhkista 23 % yrityksistä ilmoitti kyselyssä työväline- tai laitevarkauden, 18 % ilkivaltaa muuhun yrityksen omaisuuteen, 17 % murron toimi- tai tuotantotiloihin ja 15 % ilkivallan toimi- tai tuotantotiloihin.

Tuotanto- ja toimitilojen suojaukseen käytetyiksi keinoiksi yrityksistä 70 % ilmoitti murtohälytysjärjestelmän, 57 % henkilöstön koulutuksen, 56 % vartiointin, 48 % valvontajärjestelmien säännöllisen toimivuustestauksen, 45 % tilojen eriyttämisen, 44 % kulunvalvonnan, 39 % vierailijoiden ohjeistuksen, 37 % varalaitejärjestelyt ja 32 % videovalvonnan.

Turvallisuuden kehittämisessä 61 % vastanneista yrityksistä ilmoitti panostavansa tietoturvallisuuteen, 29 % henkilöturvallisuuteen, 28 % avainhenkilöturvallisuuteen, samoin 28 % tuotantotilojen ja välineiden turvallisuuteen ja 1 % terrorismiin varautumiseen.

5. TURVALLISUUS TOIMIALOITTAIN, VIRANOMAISET

5.1 Tekniikan- ja ympäristön toimiala

Kaavoituksessa ja rakentamisessa otetaan huomioon turvallisuusnäkökohdat. Perinteisesti tämä on koskenut liikennesuunnittelua, mutta jatkossa se koskee yhä enenevässä määrin myös muuta rakentamista. Kaupungin ydinkeskustan rakentamisessa (ykköskortteli ja keskustakortteli) rakentamiskokouksiin osallistuvat toimialan edustajien lisäksi sekä poliisin että pelastuslaitoksen edustajat. Tällä järjestelyllä pyritään varmistamaan, että jo suunniteluvaiheessa tehtäviin ratkaisuihin sisällytetään tulevien tilojen eri turvallisuusaspektit. Jatkossa eri viranomaisten osallistuminen suunnitteluun otetaan Hyvinkäällä tavaksi toimia.

Hyvinkään vuoden 2013 asuntomessujen teema Kravunarkunmäen alueella liittyy myös tavalla tai toisella turvallisuuteen.

5.2 Sivistystoimi

Lasten ja nuorten turvallisuutta edistetään sekä osana normaalia toimintaa että erityisillä hankkeilla. Erityisesti koulujen ja nuorisopalveluiden normaali toiminta sekä 0-21 – vuotiaiden palvelukokonaisuus pitävät sisällään elementtejä, joilla on henkistä, fyysistä ja sosiaalista turvallisuutta luovia ominaisuuksia. Sivistystoimialalla valtakunnallinen huomio on kohdistunut erityisesti koulujen turvallisuuteen kouluissa tapahtuneiden väkivallantekojen vuoksi.

Koulujen turvallisuussuunnitelmat päivitetään jokaisessa koulussa koulujen turvallisuuden varmistamiseksi. Pilottina on käytetty Puolimatkan koulua, jonka turvallisuussuunnitelma laadittiin koulun oman turvallisuusryhmän ja Laurea ammattikorkeakoulun Leppävaaran yksikön turvallisuusalan opiskelijoiden yhteistyönä. Tulikukko -hankkeen kautta tavoitellaan positiivisen turvallisuuskulttuurin aikaansaamista hyvinkääläisiin oppilaitoksiin. Alakoulujen toisen luokan oppilaille annetaan keväisin perehdytystä polkupyörällä liikkumisen pelisääntöihin fillarinappulakoulussa. Yläkoulujen 8-9 -luokkalaisille annetaan joka toinen vuosi valistusta päihtyneeseen kuljettajaan suhtautumisesta teemalla "Kenen kyytiin nousee". Mopojen käytön turvallisuuteen liittyvä teema "Tappajamopo" on esillä yläkouluissa vuorovuosina edellisen teeman kanssa. Koulupoliisitoimintaa kehitetään yhteistyössä poliisin kanssa.

Liikuntatoimi on kehittänyt liikuntapaikkojen ja –reittien turvallisuusjärjestelmän. Sen tavoite on turvata mahdollisimman nopea avun saanti loukkaantuneelle tai sairauskohtauksen saaneelle liikkujalle päivittämällä hätäilmoituksen teossa tarvittava osoitteisto ja paikkatietokoordinaatio. Vuoden 2010 Jukolan Viestissä järjestelmän toimivuus testataan todella mittavan urheilutapahtuman yhteydessä. Suur tapahtuman turvallisuuteen liittyvät asiat ja viranomaisyhteistyön suunnittelee ja toteuttaa järjestäjäorganisaation turvallisuusvaliokunta.

Sivistystoimen turvallisuutta edistävät myös sivistystoimen valmiussuunnitelmatyö ja henkilöstölle tarjottava turvallisuuteen liittyvä koulutus.

5.3 Perusturva

Perusturva tukee turvallisuustyötä mm. 0-21 –hankkeen keinoin. Perusturva kiinnittää huomiota varhaiseen puuttumiseen lasten ja nuorten ongelmissa varhaiskasvatuspalveluissa ja terveydenhuollon neuvolapalveluissa sekä uhrin aseman parantamiseen ja auttamisen keinojen monipuolistamiseen. Perhepäivähoidossa on kiinnitetty erityistä huomiota kotitapaturmien ennalta ehkäisyyn ja päiväkodit on koulutettu Tulikukko –hankkeen avulla paloja pelastusturvallisuuteen. Kaikissa varhaiskasvatuspalveluiden yksiköissä on tehty riskienkartoitus ja suunnitelma riskien poistamiseksi.

Koti- ja laitospalveluiden tavoitteena on vanhuspalveluyksiköiden asumisturvallisuuden parantaminen ja kotona asuvien ikäihmisten asumisturvallisuuden kohottaminen myös lähisuhdeväkivalta huomioiden. Lisäksi Koti- ja laitospalvelut esittää, että vuoden 2013 asuntomessujen suunnittelussa huomioidaan esteettömyys ja turvallisuus.

Erilliset työryhmät ovat laatineet Lähisuhdeväkivallan ennaltaehkäisyn toimintaohjelman vuonna 2007 ja Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön strategian 2010 – 2015. Perusturva esittää, että näiden tulosten pohjalta käynnistetään kiinteät työryhmät tai kiinteä työryhmä toteuttamaan mainittujen raporttien ehdottamia toimenpiteitä.

Terveydenhuollon palvelut lisäävät hyvinkääläisten turvallisuutta moninaisilla tavoilla, joista seuraavassa tärkeimpiä esimerkkejä:

PÄIVYSTYS

Hyvinkään kaupungin yleislääkäritasoinen päivystys järjestetään erikoissairaanhoidon yhteydessä ostopalveluna Hyvinkään sairaalalta. Hyvinkääläiset kokevat turvalliseksi sen, että päivystys esim. tapaturmatilanteissa on omassa kaupungissa.

VASTAANOTTOTOIMINNOT

Hyvinkääläisillä on terveyskeskuksessa nimettynä omahoitaja ja omalääkäri. Tämä on turvallisuutta lisäävä tekijä.

FYSIOTERAPIA

Fysioterapia tukee kuntoutuvan potilaan omaa liikkumista ja kuntoutumista. Tämä ehkäisee tapaturmia.

KENKIEN NASTOITUS

Terveyskeskuksessa tapahtuva kenkien nastoitus ehkäisee tapaturmia talvikeleillä.

LIIKUNTARESEPTI

Vastaanotoilla potilaille tarvittaessa annettava liikuntaresepti edistää liikkumiskykyä ja ehkäisee tapaturmia mm. tasapainon parantuessa.

VÄLINEHUOLTO JA LAITOSHUOLTO

Vähentävät infektioita lisäten siten turvallisuutta.

KUVANTAMINEN

Lisää turvallisuutta löytämällä esim. röntgenkuvauksella / ultraäänitutkimuksella mahdollisen kivun / vamman syy. Röntgenlaitteita käytetään laatukäsikirjan mukaisesti sädeturvallisesti.

LABORATORIO

Laboratoriokokeet edistävät turvallisuutta löytämälä mahdollisen taudin syy.

NEUVOLAT

Äitiys- ja lastenneuvolat edistävät turvallisuutta raskauden aikana ja pienen lapsen kasvaessa. Edelleen turvallisuudentunne lisääntyy, kun sama terveydenhoitaja hoitaa äidin raskautta ja lastenneuvolaa.

KOULUTERVEYDENHUOLTO

Kouluterveydenhuolto tuottaa turvallisuuden tunnetta kouluille (niin oppilaille kuin opettajille).

TERVEYDENHUOLLON HOITOPOLUT

Luodut yhteiset hoitopolut / hoitokäytännöt luovat turvallisuutta. Yleisimpiin sairauksiin saadaan hoito samalla hyväksi havaitulla tavalla.

HOITOTAKUU

Valtakunnallinen hoitotakuu luo turvallisuutta, koska jokainen suomalainen saa hoidon takuun määräämissä hoitoajoissa.

ENSISUOJATOIMINTA

Ostopalveluna järjestettävä ensisuojaus toiminta luo turvallisuutta kaupunkiin etenkin talvikausiin. Ilman tätä toimintaa järjestyshäiriöt lisääntyvät.

PSYKOSOSIAALINEN YKSIKKÖ

Yksikkö luo turvallisuutta psyykkisesti sairaille potilaille. Hoitoa saadakseen heidän ei tarvitse matkustaa muualle, vaan palvelu on järjestetty kotikaupunkiin.

PSYKOSOSIAALISEN YKSIKÖN A-KLINIKKA

Matalan kynnyksen vastaanotto A-klinikalla arkisin edistää turvallisuutta ja vähentää rettelöintiä esimerkiksi sairaalan päivystyksessä.

RUISKUJEN JA NEULOJEN VAIHTO

A-klinikalla tapahtuva ruiskujen ja neulojen vaihto narkomaaneille edistää turvallisuutta koko väestössä vähentämällä tartuntatauteja (etenkin HIV- ja B-hepatiitti).

KORVAUSHOITO

A-klinikalla valtakunnallisten kriteerien mukaisesti toteutettu korvaushoito narkomaaneille edistää turvallisuutta (rikokset vähenevät).

HAMMASHUOLTO

Hammassairauksien ehkäisy luo turvallisuutta (särkytapaukset vähenevät).

HAMMASHUOLLON PÄIVYSTYS

Hammashuollon järjestämä päivystys koetaan turvalliseksi. Viikonvaihteessakin on paikka, jonne voi hakeutua yllättävästi särkemään alkaneen hampaan takia.

5.4 Keskushallinto

Keskushallinto tarjoaa toimialojen tueksi riskienhallinnan, työsuojelun, valmiussuunnittelun ja viestinnän asiantuntijaresursseja. Suunnittelujohtaja, riskienhallintapäällikkö, turvallisuuspäällikkö ja viestintäpäällikkö osallistuvat omalla työpanoksellaan turvallisuuden kehittämiseen liittyvien työryhmien toimintaan, laativat ohjeita ja kouluttavat osaltaan kaupungin työntekijöitä. Toimialoilla on lisäksi nimettyjä vastuuhenkilöitä, kuten riskienhallinnan vastuuhenkilöt ja työsuojeluasiamiehet.

5.5 Poliisi

5.5.1 Lähtökohta

Kaupungin turvallisuussuunnittelussa poliisilla on keskeinen rooli yhtäällä toimijana, toisaalta konsulttina ja tiedonlähteenä kaupungin viranomaisten ja kansalaisten tueksi. Poliisilaki määrittää poliisille yhteiskunnassa päävastuun ihmisten turvallisuuden takaamiseksi.

”Poliisin tehtävänä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen.

Poliisi toimii turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja alueen asukkaiden kanssa. Poliisin on suoritettava myös muut sille erikseen säädetyt tehtävät ja annettava jokaiselle tehtäväpiiriinsä kuuluvaa apua.” (Poliisilaki 1 §).

Eryteisesti toinen momentti velvoittaa meidät toimimaan tiiviissä yhteistyössä muiden viranomaisten ja asukkaiden kanssa. Keski-Uudenmaan poliisilaitoksen tulossopimuksessa vuodelle 2009 kiinnitettiin erityistä huomiota toiminnan järjestämiseksi siten, että edellä mainittu velvoite toteutuisi. Alla on poimintoja tulossopimuksesta.

- Osallistutaan sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoon, syvennetään turvallisuusyhteistyötä ja edistetään aktiivisesti turvallisuussuunnitelmien toimeenpanoa.
- Syksyllä 2006 käynnistettyä turvallisuussuunnitelmien tarkistusta jatketaan niin, että tarkistetut suunnitelmat voidaan esitellä ao. kunnanvaltuustoille vuoden 2009 aikana tai viimeistään keväällä 2010. Turvallisuussuunnitelmissa tulee määrittää toimenpiteitä ainakin syrjäytymisen ja väkivallan sekä päihteiden käytämisen vaikutusten suhteen. Turvallisuussuunnitelmissa painotus on ennalta estävissä toimenpiteissä.

- Otetaan käyttöön tietoperusteinen kenttätoiminnan johtaminen ja analyysitoiminta.
- Lähipoliisistrategian toteutuminen varmistetaan ja lähipoliisitoiminta kytketään tarkoituksenmukaisesti turvallisuusyhteistyöhön.

Sisäisen turvallisuuden ohjelma ohjaa osaltaan poliisia toimimaan kansalaisten hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi rikollisuuden torjunnassa ja osallistumaan moniammatilliseen työhön.

5.5.2 Nykytila

Järjestyspoliisissa on toteutettu kenttätoiminnan kehittämishanke, jonka tavoitteena on seurata jatkuvasti toimintaympäristöä ja analysoida siinä tapahtuvia muutoksia. Kerran kolmessa viikossa "konklaavi" (järjestyspoliisin komisario, kenttäryhmän rj, tutkinnan rj, lähipoliisiryhmän rj, tutkinnan analyysihenkilö ja työvuorosuunnittelija) kokoontuu ja raportoi tilastojen/havaintojensa pohjalta alueen ongelmista ja niiden aiheuttajista. Keskustelun pohjalta laaditaan jaksosuunnitelma, jossa annetaan "maaleja" kenttäryhmille valvottavaksi. Nämä maalit helpottavat jaksottaista/päivittäistä työvuorosuunnittelua ja tavoite on ennalta ehkäistä ongelmia ja rikosten syntymistä.

Rikostutkinnassa työskennellään Rituke -mallin pohjalta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tutkinta on jaettu karkeasti lyhytkestoisten rikosten selvittämisen ryhmään ja pitkäkestoisten/ vaativien rikosten selvittämisen ryhmään. Erityisesti on kiinnitetty huomioita lyhytkestoisten (massarikosten) rikosten selvittämisen ryhmän resursointiin, jotta se voisi tutkia rikokset mahdollisimman tehokkaasti ja nopeasti.

Lähipoliisitoimintaa kehitetään koko ajan. Nykyisessä Keski-Uudenmaan poliisilaitoksessa toimii kahdeksan aluevastuuperiaatteella toimivaa lähipoliisia (Hyvinkää ja Nurmijärvi), joista yksi on kokopäivätoiminen. Kokopäivätoiminen lähipoliisiryhmän esimies vastaa toiminnan kehittamisestä ja koordinoinnista, sekä on laitoksen sidosryhmävastaava ja mukana kaupungin turvallisuussuunnittelussa. Lähipoliisiryhmän esimies siirtyi 1.1.2009 Keski-Uudenmaan poliisilaitokseen esikuntaan vastaamaan samoista tehtävistä. Lähipoliisit kuuluvat alueidensa moniammatillisiin työryhmiin, ovat aktiivisesti selvittämässä lasten ongelmia/rikoksia. Lähipoliisit konsultoivat ja auttavat tarvittaessa asukkaita heidän ongelmiaan. Lähipoliisit myös pitävät laillisuuskasvatusoppitunteja ja -alustuksia kouluissa ja sidosryhmien tilaisuuksissa.

Lähipoliisitoiminnassa pyritään noudattamaan olemassa olevaa lähipoliisistrategiaa. Keskeisinä teemoina lähipoliisin työssä ovat: tietojohtoisuus, varhainen puuttuminen, moniammatillinen yhteistyö, koulupoliisitoiminta, turvallisuussuunniteluun osallistuminen ja innovatiivinen näkökulma kansalaisläheisyyteen. Lähipoliisitoiminnassa korostuu paikallinen tuntemus ja ruohonjuuritasolla tapahtuva yhteistyö yhdessä muiden viranomaisten ja asukkaiden kanssa.

5.5.3 Tavoite

Tulevalla nelivuotiskaudella Keski-Uudenmaan poliisilaitoksessa (1.1.2009 alkaen) työkennellään Hyvinkäällä hyväksi koettujen toimintamallien pohjalta ja edelleen kehitetään nyt käytössä olevia toimintamalleja ja työkaluja. Varsinkin syrjäytymisen ja rikosten ennalta ehkäisyssä tiedostamme roolimme hoitoketjun ensimmäisenä lenkkinä, joten organisaation sisällä perusrakenteet tulee varmistaa siten, että oma palvelutuotantomme ei heikkene.

5.6 Pelastuslaitos

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos aloitti toimintansa 1.1.2004 aluepelastuslaitos uudistuksen myötä. Uudistuksessa päätettiin kahdeksan kunnan yhteiseen pelastuslaitoksen perustamisesta. Näin ollen Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueeseen kuuluvat Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula sekä Vantaa.

Keskeinen Keski-Uudenmaan pelastustoimen aluetta kuvaava piirre vuosina 2005-2025 on kasvu ja kehittyminen. Viimeisimmän tilastoidun vuoden aikana asukasluku kasvoi yhteensä 3918 asukkaalla eli yhdellä prosentilla. Ennusteet Keski-Uudenmaan kuntien väestökasvuennusteista vaihtelevat, mutta kokonaiskasvuksi vuoteen 2025 mennessä arvioidaan noin 23 %.

Työpaikkojen määrä vaikuttaa alueen toiminnallisuuteen ja liikennemäärien kasvuun. Työpaikkojen lukumäärän arvioidaan kasvavan vuoteen 2025 mennessä 28 %:lla (232 100 kpl). Liikenneonnettomuuksien ja niihin liittyvien pelastustehtävien määrän ennustetaan kasvavan noin kolmanneksella vuoteen 2025 mennessä. Myös lentoliikenteen ennustetaan lisääntyvän. Kasvu luo kysyntää turvallisuuspalveluille ja se myös kasvattaa jatkuvasti merkitystään kilpailutekijänä.

Rakennusten ja kerrosalan määrä tulee myös kasvamaan koko alueella. Vuoden 2009 alussa Keski-Uudenmaan alueella oli reilut 80 000 rakennusta, joiden kerrosala oli kaikkiaan n. 27 milj.m². Rakennusten ja kerrosalan määrä tulee kasvamaan tulevaisuudessa koko alueella.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen riskianalyyssissä on arvioitu väestön kasvun ja toisaalta ikääntymisen vaikutuksia onnettomuusmääriin. Pelastustoimessa tehtävien ennustetaan kasvavan seuraavan 20 vuoden aikana noin 1200:n tehtävän vuosivauhdilla. Sairaankuljetuksessa kasvun on ennustettu olevan vieläkin suurempi.

Keski-Uudenmaan pelastustoimialue on pinta-alaltaan 1988,9 km². Sisävesistöt lohkaisevat siitä 46,9 km² suuruisen alan. Suomen mittapuussa pelastustoimen alue on toiseksi pienin.

5.6.1 Strategia ja visio

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos haluaa olla alueensa kuntien hyvinvoinnin, vetovoimaisuuden, kilpailukyvyn ja myönteisen kehityksen edistäjä. Pelastuslaitos tukee alueensa kokonaisturvallisuuden kehittymistä tehokkaalla pelastustoimen ja sairaankuljetustoimen palvelurakenteella. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen tavoitteena on näin ollen yhteiskunnallisen kokonaisturvallisuuden lisääntyminen.

Pelastuslaitoksen perustehtävänä on:

- Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen tehtävänä on ehkäistä onnettomuudet ja rajoittaa vahingot pelastustoimen keinoin.

Painopisteen muutos onnettomuuksien ehkäisytyöhön perustuu pelastuslakiin, joka korostaa ennalta ehkäisytyön ensisijaisuutta. Sama tavoite on myös sisäasiainministeriön Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa. Ohjelman tavoitteena on arjen onnettomuuksien ennalta ehkäiseminen mm. alueellisen ja paikallisen turvallisuusyhteistyön keinoin. Ennaltaehkäisevään työhön panostaminen on todettu taloudellisesti järkeväksi: mitä myöhemmin ongelmatilanteeseen puututaan, sitä kalliimpaa se on yhteiskunnalle. Onnettomuuksien ehkäiseminen on halpaa verrattuna jälkivahinkojen korjaamiseen.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen visio 2012 on:

- Keski-Uudellamaalla on hyvä turvallisuuskulttuuri ja tehokas pelastus- ja sairaankuljetustoimi.
- Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on arvostettu.

Visio korostaa hyvän turvallisuuskulttuurin merkitystä. Se pitää sisällään ajatuksen kuntalaisista, jotka osaavat ennakoida onnettomuusriskit ja tekevät omasta arkielämästään mahdollisimman turvallisen. Hyvä turvallisuuskulttuuri on koko Keski-Uudenmaan etu.

Onnettomuustilanteissa Keski-Uudenmaan pelastustoimi haluaa toimia tehokkaasti, millä tarkoitetaan järkevästi organisoitua ja kohdennettua toimintaa.

Vision kolmas teema nostaa esiin arvostamisen ja sitä kautta työhyvinvoinnin ja tyytyväisyyden. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos haluaa olla tunnettu hyvänä työpaikkana ja työyhteisönä. Pelastuslaitoksen imagoon kuuluu tinkimättömyys henkilöstön työkyvyn ja osaamisen vaatimuksissa. Työkykyinen, ammattitaitoinen ja motivoitunut - hyvinvoiva - työntekijä takaa parhaan mahdollisen turvallisuuden.

5.6.2 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen perustehtävät

Turvallisuuspalvelut

Pelastuslaitos ja toiminta-alueen kaupungit ja kunnat varautuvat huolehtimaan asukkaidensa turvallisuudesta sekä normaali- että poikkeusoloissa.

Monipuolinen turvallisuuskulttuuri pyritään huomioimaan kaikessa toiminnassa. Tämä edellyttää riskien arvioimista ja uhkakuvien tunnistamista, suunnitelmien ajan tasalla pitämistä sekä henkilöstön varaamista ja kouluttamista. Tavoitteena on, että toiminta-alueen kaupungit ja kunnat pystyvät jatkamaan toimintaansa kaikissa oloissa.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ennalta ehkäisevään toimintaan kuuluu:

- o valistaa ja neuvoa kaikissa pelastustoimen alaan liittyvissä asioissa
- o suorittaa palotarkastuksia
- o toimia paloteknisinä asiantuntijoina kaavoitus- ja rakennusasioissa
- o toimia pelastustoimen asiantuntijoina väestönsuojeluasioissa
- o laatia evakuointisuunnitelmia
- o valvoa vaarallisten aineiden varastointia ja käyttöä
- o valvoa nuohoustoimintaa
- o valvoa paloilmoittimia ja sammutuslaitteistoja

Kansainvälisten sopimusten mukaan väestönsuojelu on humanitääristen tehtävien suorittamista, joiden tarkoituksena on siviiliväestön suojaaminen vihollisuuksien ja onnettomuuksien vaaroja vastaan ja sen auttamista selviytymään niiden välittömiltä vaikutuksilta sekä edellytysten luomista eloon jäämiselle.

Väestönsuojelu on ihmisten ja omaisuuden suojaamista sekä pelastustoimintaa poikkeusoloissa sekä niihin varautumista.

Väestönsuojelutehtävät:

- hälytystoiminta
- evakuointi
- suojista huolehtiminen
- pimennystoimenpiteiden hoito
- pelastustoiminta
- lääkintähuolto, ml. ensiapu ja hengellinen huolto
- sammutustoiminta
- vaarallisten alueiden tiedustelu ja merkitseminen, puhdistustoiminta ja vastaavat suojelutoimenpiteet
- tilapäismajoituksen järjestäminen ja tarvikkeiden jakelu
- osallistuminen hätätilanteessa järjestyksen palauttamiseen ja ylläpitämiseen

- välttämättömien julkisten palvelujen kiireinen kuntoon saattaminen surmansa saaneista huolehtiminen
- avustaminen elintärkeiden kohteiden säilyttämiseksi
- edellä mainittujen tehtävien edellyttämät lisätoimenpiteet, ml. suunnittelu ja järjestely, muttei rajoittuen näihin.

Normaalioloissa suoritettaviin väestönsuojeluvalmisteluihin kuuluu:

- poikkeusoloja koskeva suunnittelu ja koulutus
- suojarakenteiden rakentaminen
- johtamis-, valvonta- ja hälytysjärjestelmien ja tietoliikenneyhteyksien ylläpito
- varautuminen evakuoointeihin, pelastustoimintaan, ensiapuun, väestön huoltoon sekä raivaus- ja puhdistustoimintaan.

Väestönsuojelujärjestelyjen perustana oleva poikkeusolojen uhkien tarkastelu toteutetaan pelastuslaitoksen riskianalyysityöskentelyssä. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueen uhkakuvan perusteella mitoitetaan pelastustoimen poikkeusolojen väestönsuojelujärjestelmä.

Pelastuspalvelut

Tehokas sammutus- ja pelastustoiminta vaatii laajaa osaamista. Toiminnassa käytettävät pelastusvälineet ja -tekniikat on hallittava hyvin, jotta apu on nopeaa ja tehokasta. Jatkuvan valmiuden ja osaamisen tason ylläpitämiseksi pelastuslaitoksen henkilöstö harjoittelee aktiivisesti pelastusvälineiden käyttöä kehittääkseen pelastustekniikkaansa entistä tehokkaammaksi.

Ensihoitopalvelut

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos tuottaa terveystieteiden kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti ensihoito- ja sairaankuljetuspalveluja Hyvinkään, Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven, Tuusulan sekä Vantaan alueella.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ensihoito ja sairaankuljetus palvelut toteutetaan kahdeksan perustasoisen ja viiden hoitotasoisien sairaankuljetusyksikön voimin. Tarvittaessa edellisten lisäksi pelastuslaitos pystyy miehittämään normaalioloissa 4 perustasoista sairaankuljetusyksikköä 15 minuutissa. Ambulanssien lisäksi kiireellisissä ensihoito- ja sairaankuljetustehtävissä voidaan tarvittaessa käyttää pelastuslaitoksen yhdeksää pelastusyksikköä ensivasteyksiköinä.

Pelastuslaitoksen sairaankuljetusyksiköt on hajasijoitettu ympäri toiminta-alueetta, jotta kaikki toiminta-alueen osat kyettäisiin saavuttamaan mahdollisimman nopeasti.

5.7 Yritysten mukanaolo turvallisuussuunnittelussa

Kaupungissa toimivat suurimmat yritykset ja julkisyhteisöt ovat edustettuina 24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä -hankkeen laajapohjaisessa neuvottelukunnassa, joka johtaa turvallisuustyötä Hyvinkäällä. Yritysten ja yhteisöjen edustajat yhdessä neuvottelukunnan muiden jäsenten kanssa määrittävät turvallisuustyön suunnan, päättävät linjauksista ja tukevat eri hallinnonaloja, järjestöjä ja kuntalaisia yhteistyöhön tapaturmien ennaltaehkäisemiseksi ja elinympäristön turvallisuuden parantamiseksi.

Hyria koulutus Oy on suuri turvallisuusalan kouluttajaorganisaatio, joka on alueen yritysten ja yhteisöjen käytettävissä henkilöstön turvallisuusosaamisen kehittämiseksi. Amk-tasoisista turvallisuusalan koulutusta tarjoaa Laurea-ammattikorkeakoulu.

24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä -hanke järjestää vuosittain turvallisuusseminaarin, jonka tarkoituksena on verkottuminen, eri sidosryhmien vuorovaikutuksen lisääminen sekä elinkeinoelämän ja viranomaisten yhteistyön tiivistäminen.

Koska Hyvinkäällä on vahvaa turvallisuusalan liiketoimintaa, on sitä pyrittävä kehittämään klusterin/osaamiskeskittymän suuntaan. Siksi on ensiarvoisen tärkeää, että kaupunki pyrkii edistämään paikkakunnalla toimivien ja tänne hakeutuvien turvallisuusalan yritysten liiketoimintamahdollisuuksia ja verkottumista. Teknologiakeskus Techvilla Oy nosto- ja siirtoalan osaamiskeskuksena voi edistää tätä oman toimintansa puitteissa. Samoin alueen kuntien yhdessä omistama Yrityspalvelut HyRi Oy voi tukea kaupunkia tässä työssä. Lisäksi Hyvinkäällä annetaan laajaa turvallisuusopetusta, mikä hyödyttää alan yrittäjyyttä ja työvoiman saantia.

6. TURVALLISUUDEN PAINOPISTEALUEET

6.1 Kaupungin toimialojen erityiset turvallisuuspainotukset

Tekniikan ja ympäristön toimialan osalta teemana on rakennettavan ympäristön turvallisuus. Turvallisuusnäkökohdat tulee ottaa huomioon jo uusia asuinalueita kaavoitettaessa ja suunniteltaessa. Hyvinkäällä rakennetaan uusia asuinalueita ja liiketoimintatiloja kulematta turvallisuusasiantuntijoita. Esimerkiksi ykköskorttelin työryhmässä ei ole poliisi edustettuna.

Myös rakennustyömaiden turvallisuudesta tulee huolehtia. Oman haasteensa asettaa katu- ja tieverkoston sekä kevyen liikenteen väylien talvikunnossapito.

Sivistystoimen osalta voidaan todeta, että Puolimatkan koulun rehtorin toimesta on tehty ehdotus turvallisuuskoulutuksen tunneista. Paavolan koulu osallistuu valtakunnalliseen koulukiusaamisen ehkäisyprojektiin. Hyvinkään koulut tai niiden edustus osallistuu opetushallituksen järjestämään koulujen turvallisuuskoulutukseen. Sivistystoimella ja perusturvalla on yhteinen hanke 0 – 21 –vuotiaiden palvelujen kehittäminen.

Perusturvan toimialalla on ajankohtaista ennaltaehkäisevän mielenterveys- ja päihde-työryhmän sekä lähisuhdeväkivaltatyöryhmän perustaminen. Ajankohtainen teema on lisäksi ikääntyvien ihmisten turvallinen asuminen toisaalta laitoksissa ja toisaalta kotona. Lisäksi perusturvalla ja sivistystoimella on yhteinen hanke 0 – 21 –vuotiaiden palvelujen kehittäminen. Varhaiskasvatuspalveluissa turvallisuusohjeisto päivitetään STM:n ohjeisiin perustuen.

Keskushallinnolla on keskeinen rooli (= vetovastuu) paikallisen turvallisuuden kehittämisessä ja turvallisuustyöhön osoitettavien resurssien varaamisessa. Keskushallinto koordinoi kaupungin organisaatiossa tehtävää turvallisuus- ja riskienhallintatyötä sekä valmiussuunnittelua, järjestää turvallisuuskoulutusta, huolehtii tiedottamisesta ja tukee myös muilla tavoin tätä toimintaa. Lisäksi keskushallinto edistää turvallisuuteen liittyvää liiketoimintaa Hyvinkäällä.

6.2 24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä aluetyöryhmien turvallisuuspainotukset

6.2.1 Keskustan aluetyöryhmä

Keskustan aluetyöryhmän toiminnan painopistealueet on määritelty seuraavasti:

- Syrjäytymisen ja päihdehaittojen ennaltaehkäisy

Poliisilla on jokakeväinen Keskustan haltuunotto-toiminta, jolla puututaan päihdeongelmiin ydinkeskustan alueella ja varmistetaan jokaisen hyvinkääläisen turvallisuus ja viihtyvyys alueella.

- Ikääntyvien turvallisuuden parantaminen

Aluetyöryhmä on tehnyt esityksen kaupungille ja seurakunnalle Aamukorva-puhelinpäivystyksen käynnistämisestä yksin kotonaan asuville ikäihmisille.

- Rakennettavan ympäristön turvallisuuden parantaminen

Aluetyöryhmä tekee yhteistyötä 101-korttelin toteuttajan kanssa turvallisuusasioiden suhteen. Työryhmän puheenjohtaja ja palotarkastaja kuuluvat Keko-hankkeen yhteistyöryhmään ja pääsevät kertomaan hankkeen toteuttajille turvallisuuteen liittyvistä toiveista. Näin työryhmä pysyy rakennushankkeessa ajan tasalla ja pystyy puheenjohtajansa kautta kertomaan hankkeelle turvallisuustoiveensa.

6.2.2 Läntinen aluetyöryhmä

Läntisen aluetyöryhmän toiminnan painopistealueet ovat seuraavat:

- Asumisviihtyvyys

Läntinen aluetyöryhmä edistää käynnissä olevia asumisympäristön viihtyisyyttä ja turvallisuutta parantavia toimia. Esimerkkeinä ovat kiinteistöjen saneeraaminen ja piha-alueiden kunnostaminen, julkijuopotteluun puuttuminen, asukasyhdistysten toiminnan tukeminen ja maahanmuuttajien kotouttamisen tukeminen.

- Tehokas puuttuminen lasten ja lapsiperheiden ongelmiin ja tukitoimenpiteet

Aluetyöryhmässä mietitään, miten voisi kehittää puuttumista ongelmiin. Ensisijaisesti pyritään parantamaan tiedonkulkua. Tärkeä on luoda/kehittää selkeät toimintamallit ja työkalut auttamisprosessien tueksi. Ikäihmisten lähisuhdeväkivaltaan kiinnitetään myös huomiota, koska alue on "ikäntyvää".

6.2.3 Itäinen aluetyöryhmä

Itäisen aluetyöryhmän toiminnan painopistealueet on määritelty seuraavasti:

- Uusien asuinalueiden suunnittelu

Itäinen aluetyöryhmä on vahvasti mukana uusien ja rakenteilla olevien asuinalueiden suunnittelussa arjen turvallisuuden kehittämiseksi ja parantamiseksi. Turvallisuustyöryhmä toimii linkkinä asukkaiden ja viranomaisten välillä.

- Turvallisen liikkumisen kehittäminen

E erityishuomio kiinnitetään jatkossakin turvallisen liikkumisen kehittämiseen itäisellä alueella.

6.2.4 Eteläinen aluetyöryhmä

Eteläinen aluetyöryhmä keskittyy toiminnassaan seuraaviin teemoihin:

- Lasten ja nuorten kasvun tukeminen

Aluetyöryhmä pyrkii ennaltaehkäisevästi puuttumaan lasten- ja nuorten ongelmiin ja syrjäytymiseen. Ensisijalla on koulurauhan toteutumiseen liittyvä kehittämistyö yhdessä vanhempien ja viranomaisten kanssa ja vapaa-ajan toimintojen kehittäminen, joiden tavoitteena on lasten ja nuorten kasvun tukeminen.

- Asuntomessualueen suunnitteluun osallistuminen

Aluetyöryhmä on mukana asuntomessualueen infrastruktuurin suunnittelussa, painottaen asumisturvallisuutta ja viihtyvyyttä. Huomioidaan myös esteettömyys suunnittelussa ikääntyvien asumisen vuoksi. vrt Tampereen Muotialan kaupunginosan suunnittelu-prosessi.

7. TIEDOTTAMINEN

7.1 Tiedottamisen tavat

Kaupungin turvallisuussuunnitelma on kaupungin organisaation, kaupunkilaisten sekä kaupungissa toimivien yritysten, yhteisöjen ja yhdistysten yhteinen suunnitelma ylläpitää ja edelleen kehittää arkipäivän turvallisuutta. Suunnitelmaa myös toteutetaan yhdessä.

Eryisesti viestintä kohdistetaan kaupungin organisaation esimiehille. Turvallisuussuunnitelma jaetaan keskeisille toimijoille kirjallisessa muodossa. Kaikkien käytettäväksi se tarjotaan kaupungin internet –sivujen kautta. Samasta linkistä löytyy myös 24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä hankkeeseen liittyvä muu, jatkuvasti ajan tasalla pidettävä tieto kaupungissamme tehtävästä turvallisuustyöstä.

Turvallisuustyötä esitellään aktiivisesti paikallisissa viestimissä (Aamuposti ja Vartti). Ohjausryhmän jäsenet esittelevät turvallisuussuunnitelmaa ja Hyvinkäällä tehtävää turvallisuustyötä eri kuulijaryhmille sekä paikallisissa että muualla pidettävissä tilaisuuksissa.

8. TURVALLISUUSSUUNNITELMAN TOTEUTUKSEN SEURANTA JA ARVIOINTI

8.1 Turvallisuussuunnitelman seurannan järjestäminen

Turvallisuustyön ja paikallisen turvallisuussuunnittelun tuloksia tulee seurata ja arvioida säännöllisesti. Tuloksista tulee raportoida sekä toiminnasta vastaaville, että työhön osallis-
tuville. Näin voidaan arvioida, onko turvallisuustyö tuloksellista, kohdentuuko työ oikeisiin
kohteisiin ja tekevätkö turvallisuustyön eri osapuolet kokonaisuuden kannalta olennaisia
tehtäviä.

Samoin tulee arvioida myös turvallisuusyhteistyön rakenteita ja organisointia. Yhteistyön
tulee olla organisoitu mahdollisimman tehokkaalla tavalla. Se varmistaa jatkuvuuden ja tu-
loksellisen toiminnan. Arvioinnissa on myös pyrittävä havainnoimaan, onko yhteistyössä
esteitä, jotka estävät tehokkaan toiminnan. Säännöllisellä ja avoimella arvioinnilla voidaan
poistaa ennakoivasti turvallisuustyön esteitä ja varmistaa näin tuloksellinen toiminta. Tu-
lokset ovat tärkeä motivaatiotekijä. Tuloksellista turvallisuustyötä halutaan tukea ja siinä
halutaan olla mukana.

Turvallisuussuunnitelman seuranta tehdään vuositason arvioiden vuositason työsuunni-
telmien toteutumista seuraavan vuoden työsuunnitelman laadinnan pohjaksi. Lisäksi tur-
vallisuussuunnittelua arvioidaan laajemmin. Arvioinnin näkökulmat ovat seuraavat:

- Yhteistyörakenteen toimivuus
 - Turvallisuustyön johtaminen
 - Tulevien tavoitteiden määrittely
 - Vastuiden määrytyminen
 - Toteutusorganisaation toiminta
 - Asiantuntijasidosryhmien hyödyntäminen
- Yhteistyörakenteen tavoitteet ja toimenpiteet
 - Prioriteettien ja toimintatapojen relevanttius
 - Turvallisuustyön tiedonkeruu ja dokumentointi
 - Toimintasuunnitelmat (turvallisuussuunnitelma, työryhmät)
 - Toiminnan tulokset
- Osapuolten roolit ja sitoutuminen turvallisuustyöhön, yhteistyöverkko
 - Kumppaneiden roolit ja vastuut
 - Tiedonjako ja viestintä
 - Verkoston ja hankkeiden kartoittaminen ja kehittäminen

- Resurssien varaaminen ja käyttö
 - Inhimilliset, taloudelliset ja muut resurssit
 - Resurssien käytön ja riittävyyden arviointi
- Turvallisuustyön säännöllisyys ja jatkuvuus sekä johdonmukaisuus
 - Turvallisuustyön toimivuus sekä kehittämistarpeet

8.2 Arvioinnin aikataulutus

Päivitetyn turvallisuussuunnitelman kokonaisarviointi suoritetaan ennen turvallisuussuunnitelman virallista hyväksyntämenettelyä. Turvallisuussuunnitelman kokonaispäivitys tehdään joka neljäs vuosi.

Turvallisuussuunnitelman toteuttamista sekä turvallisuustyön tuloksia arvioidaan vuosittain turvallisuussuunnitelman voimassaolokauden aikana. Arvioinnin yhteydessä seurataan turvallisuustyön tuloksia sekä kehittämistarpeita.

Turvallisuussuunnittelusta ja turvallisuustyön toteuttamisesta vastuussa oleva ohjausryhmä toimii turvallisuussuunnittelun johtoryhmän koollekutsujana arvioinnin ja seurannan suorittamista varten. Ohjausryhmä myös valmistelee arviointia varten tarvittavat tiedot toiminnasta.

8.3 Paikallinen seurantatyöryhmä

Sisäasiainministeriön suosituksen mukaisesti turvallisuussuunnittelusta vastaa ja sitä johtaa paikallistasolla ryhmä, johon kuuluvat kaupunginjohtaja, poliisipäällikkö ja pelastustoimen edustaja. Turvallisuussuunnittelun ja turvallisuustyön toteuttamisen arviointia suorittavaan paikalliseen seurantatyöryhmään kuuluvat heidän lisäksi kaupunginvaltuuston ja –hallituksen puheenjohtajat sekä lautakuntien puheenjohtajat.

8.4 Alueellinen seurantatyöryhmä (Turvallisuutta kumppanuudella)

Hyvinkään-Riihimäen talousalueella on kokoontunut vuosina 2006 - 2008 muutaman kerran vuodessa turvallisuustyöryhmä alueellisen turvallisuutta kumppanuudella – hankkeen merkeissä. Hankkeen päätyttyä alueellinen turvallisuustyöryhmä koostuu sekä Hyvinkään että Riihimäen seudun turvallisuussuunnittelussa kiinteästi mukana toimivista henkilöistä.

Alueellisen turvallisuusyhteistyöryhmän tavoitteena on oppia toistensa toimintatavoista ja hyödyntää esille tulevia asioita oman alueensa turvallisuustyössä sekä mahdollisissa yhteisissä hankkeissa. Työryhmän tarkoituksena on arvioida ja benchmarkata turvallisuussuunnitelmia sekä tätä kautta kehittää talousalueen kunnissa toteutettavaa turvallisuustyötä.

Alueellisen turvallisuusyhteistyöryhmän koolle kutsujana toimii jatkossakin Hyvinkään-Riihimäen ammatillinen aikuiskoulutuskeskus. Työryhmä kokoontuu jatkossa 1 – 2 kertaa kalenterivuodessa.

9. RAHOITUS

24 Turvallista Tuntia -hanke kuuluu liiketoimintajohtajan alaiseen kehittämissyksikköön. Hankkeen toiminnan rahoitus sisältyy kehittämissyksikön talousarvioon.

10. LINKKEJÄ

Hyvinkään kaupunki: www.hyvinkaa.fi

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos: www.ku-pelastus.fi

Keski-Uudenmaan poliisilaitos: www.poliisi.fi/keski-uusimaa

Sisäisen turvallisuuden ohjelma: www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf

Rikksentorjuntaneuvosto: www.rikksentorjuntaneuvosto.fi

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö: www.spek.fi

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos: www.thl.fi